

YENİ BİR RÜZGAR ÇAĞRISI

Hani bazen ruhunuz sıkılır ve ne yapacağınızı bilemezsiniz. Söylemek istediğiniz şeyler vardır, ama kelimeler gelir boğazınıza yapışır. Sanki bir kelepçe takılmıştır beyninize ve vücudunuza. Yerinizde duramaz, kendinizi dışarı atar ve soluklanmak istersiniz.

İşte Türkiye'nin hali son zamanlarda tam da budur.

Nasıl olmasın ki; dünya piyasalarında büyüme yavaşlamış, ABD-ÇİN ticaret savaşı alabildiğince kızışmakta ve Ortadoğudaki siyasi kargaşa giderek büyümekte. Bütün bu dış faktörler ülkemizi de etkilemektedir.

İçeride ise, ekonomik sıkışıklık sürmekte , yerli ve yabancı yatırımcı frene basmış, dolayısıyla işsizlik artmaya başlamış, hayat pahalılığı insanımızı ezmekte, siyasi çekişmeler toplumu yıpratmakta, terör içerideki baskısına Suriye sınırımızda savaşı da eklemiş, ABD ile ilişkimiz artık zarar boyutuna gelmiş ve dört milyona yakın Suriyelinin yükü bütçemizi zorlar vaziyette. Kısacası "Türkiye bir süredir nefes almakta zorlanmaktadır".

Peki nasıl bir çıkış yolu bulmalı bu güzel ülkemiz?

Haluk Şahin, içinde bulunduğumuz bu durumdan çıkmak için nefis bir tanımlama yapmış bir yazısında: "Türkiye acilen pencerelerini açıp içerisini havalandırmalı" demiş.

Evet, aynen öyle, Türkiye pencerelerini açıp soluklanmalı.

Bir süre derin bir nefes aldıktan sonra da yeni bir rüzgarla yelkenlerini şişirip, farklı bir büyüme hikayesi yazmalıdır.

İyi güzel de, bu nasıl bir hikaye olmalı dersiniz ?

Çıkış noktasını tasarruftan alan ve hedefini fabrika yatırımlarına yönlendiren bir büyüme hikayesini, öncelikle toplumun her kesimine iyi anlatmalıyız. Tabii ki, bu bakış ve uygulama devletin üst kademelerinden başlamalıdır.

Tıpkı Çin'in, Finlandiya'nın ve G.Kore'nin yıllar önce halklarına verdiği kalkınma hedefleri gibi.

Gelin, Çin 20 yıl önce ne yaptı bir bakalım isterseniz.

Hatırlarsanız Mao sonrasında, büyümeye kararlı yönetim topluma bir hedef sunmuştu: "çok düşük ücretler vererek her ailede birçok kişiye iş sağlayacağız , ama bu fedakarlığınızla yüksek ihracat rakamları yakalayacağız, bir süre sonra da ülkemiz zenginleşecek ve sizler daha yüksek gelirlere kavuşacaksınız "

Çin, buna halkını inandırıp on yıl boyunca her şehirde çok sayıda fabrikalar kurmuş ve üretim rakamlarını milyon adetlerde tutarak ihracata yönelmişti. Ama ihracatta kural dışı olarak, çocuk ve asker işçi, onbeş saatlik ağır mesai ve düşük ücretler kullanılmıştı. Hatta sanayiciye uzun vadeli, iki yıl geri ödemesiz, düşük faizli krediler de verilmişti.

Bu politikayla Çin uluslararası piyasada, haksız rekabetle de olsa, hakim duruma gelmiş ve %10 üstü büyüme rakamlarını bile yakalamıştı. Çin düşük fiyat stratejisiyle global piyasada başarılı olmuş, kaliteyi bir beş yıl kadar arka plana atmış ve sonunda yüksek dış ticaret fazlası ve muazzam döviz birikimi yakalamıştı . Ancak Çin bir süredir kaliteye de ağırlık vermeye başladı. Hatta 2030 hedeflerinde ürün sloganını "Created in China" olarak belirledi. Araştırmalara göre Çin ArGe harcamalarında üç yıl sonra ABD'ni geçecek.

Türkiye'ye gelince, yukardaki Çin başarı örneğinden ders alarak, "kendimize özgü " yeni bir büyüme heyecanını kamu ve özel kesime, yani tarım, hayvancılık, hizmet ve finans sektörü başta olmak üzere geniş kitlelere yaymalıyız. İnandırıcı olmak için ise, önce devlet kademelerindeki maaşlardan başlayarak her tür israf kesilmeli ve direkt halka katkı sağlamayan ağır proje ve yatırımlar durdurulmalıdır.

Buna karşılık , yaklaşık 5 yıllık bir süreci kapsayan yeni fabrika yatırımlarına başlanmalıdır. Kaynağı için ise kesinlikle iç ve dış kredi kullanılmamalıdır. Bu kaynak, tüm kamu kurumları, bakanlık, müsteşarlıklar ve belediyelerdeki ihtiyaç fazlası araç, bina, arazi satışıyla elde edilmelidir. Ayrıca tüm harcamalarda tasarruf ölçü olmalıdır.

Diğer önemli bir konu ise, TL'ye güveni sağlamaktır. Bir ülke halkı tasarruflarını kendi parası yerine başka ülke parasıyla değerlendiriyorsa, ne faizi ne de enflasyonu kontrol edebilirsiniz.

Unutmayalım, Amerika'nın en büyük ihracatı, maliyeti 10 cent bile olmayan 100 dolarlık yeşil banknotlardır*

Ülke parasına ve siyasete güven sağlanırsa, bu millet en küçük birikimlerini bile banka ve borsada TL olarak değerlendirecektir.

Son Söz:

Dünya ile aramızdaki büyüme farkı giderek açılmaktadır. Süratle toplumda bir siyasi ve sosyal konsensüs sağlanarak kitlelerin enerjisi büyümeye yönlendirilmelidir.

Artık Türk genci yeni bir büyüme heyecanını konuşmalıdır. Bunun için tek şart, önce yukarıdan aşağıya doğru tasarruf başlatılmalıdır.

Fazıl Alasya/Dış Ticaret Danışmanı

Bursa.01.12.2019

Kaynaklar :

*Prof.Dr.Haluk Şahin- *Independent Türkçe* .09.06.2019

*Murat Muratoğlu

*Çin-Yeni Büyük Güç ve Değişen Dünya Dengeleri –Fatih Oktay